

Βρυξέλλες, 23.4.2019
COM(2019) 188 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΕ_π ΤΟ 2017 ΜΕ
ΕΓΓΥΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εντολή εξωτερικής δανειοδότησης (ΕΕΔ) αποτελεί σημαντικό εργαλείο μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει επενδύσεις σε χώρες εταίρους. Βασίζεται στην εταιρική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή παρέχει εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ώστε η ΕΤΕπ να αυξήσει τη δανειοδότησή της εκτός της ΕΕ για τη στήριξη των πολιτικών της ΕΕ.

Η ΕΕΔ υποστηρίζει τη δραστηριότητα της ΕΤΕπ στις προενταξιακές χώρες, στις ανατολικές και νότιες γειτονικές χώρες, την Ασία, τη Λατινική Αμερική και τη Νότια Αφρική. Κατά την τρέχουσα περίοδο της ΕΕΔ (2014-2020), ο προϋπολογισμός της ΕΕ παρέχει εγγύηση έως 32,3 δισ. EUR των πράξεων της ΕΤΕπ, με καθορισμό ανώτατων ορίων για τις διάφορες γεωγραφικές περιφέρειες και υποπεριφέρειες.

Στις 14 Μαρτίου 2018, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την απόφαση (ΕΕ) 2018/4121 για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ2 στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης της εξωτερικής εντολής δανειοδότησης. Μια από τις βασικές αλλαγές ήταν η αύξηση του ανώτατου ορίου της τρέχουσας ΕΕΔ από 27 δισ. EUR σε 32,3 δισ. EUR. Με την τροποποίηση της απόφασης προστέθηκε επίσης ένας νέος στόχος για τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανθεκτικότητα των προσφύγων, των μεταναστών, των κοινοτήτων υποδοχής και διέλευσης, καθώς και των κοινοτήτων καταγωγής, ως στρατηγική απάντηση για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης. Στο πλαίσιο του νέου ανώτατου ορίου των 32,3 δισ. EUR, μια εντολή εγγύησης ύψους 3,7 δισ. EUR διατέθηκε στον νέο αυτό στόχο, με βάση την πρωτοβουλία της ΕΤΕπ για την οικονομική ανθεκτικότητα η οποία δρομολογήθηκε το 2016.

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζεται μια βασική επισκόπηση των πράξεων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ το 2017, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για αναμενόμενες μελλοντικές επιπτώσεις χρηματοδοτικών πράξεων που υπογράφηκαν το 2017, με βάση το πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων της ΕΤΕπ (ReM).³ Στην έκθεση παρατίθενται επίσης συνοπτικά οι πράξεις που πραγματοποίησε η ΕΤΕπ χωρίς την εγγύηση της ΕΕ (δηλαδή με «ίδιο κίνδυνο») ώστε να παρέχεται πλήρης εικόνα της δραστηριότητάς της στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ.⁴

Σύμφωνα με το άρθρο 20 της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ (η «απόφαση ΕΕΔ»), η Επιτροπή θα δημοσιεύσει έως τον Ιούνιο του 2019 μια περισσότερο λεπτομερή αξιολόγηση της εφαρμογής της εγγύησης της ΕΕ για την εντολή εξωτερικής δανειοδότησης.

1 ΕΕ L76 της 19.03.2018, σ. 30.

2 ΕΕ L 135 της 08.05.2014, σ. 1.

3 Η έκθεση αυτή εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, με την οποία καθιερώνεται η ΕΕΔ.

4 Η ΕΤΕπ διαθέτει επί του παρόντος τέσσερα μέσα ιδίου κινδύνου (MIK) στις περιοχές ΕΕΔ, συγκεκριμένα την προενταξιακή διευκόλυνση (PAF), τη χρηματοδοτική διευκόλυνση γειτονίας (Neighbourhood Financing Facility-NFF), τη διευκόλυνση για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (Climate Action and Environment Facility-CAEF) και τη διευκόλυνση στρατηγικών έργων (Strategic Projects Facility-SPF). Οι δύο τελευταίες διευκολύνσεις καλύπτουν επίσης τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη των κρατών μελών της ΕΕ.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το 2017 η ΕΤΕπ υπέγραψε χρηματοδοτικές πράξεις συνολικού ύψους 5,5 δισ. EUR για τις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή εξωτερικής δανειοδότησης, ποσό χαμηλότερο κατά 19 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος (6,8 δισ. EUR). Από το εν λόγω ποσό, το 57 % των πράξεων της ΕΤΕπ πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ (δηλαδή στο πλαίσιο της ΕΕΔ), με την υπογραφή 45 δανειακών συμβάσεων συνολικού ύψους 3,2 δισ. EUR. Η μείωση του όγκου των υπογραφέντων ποσών εξηγείται κυρίως από τη μείωση των πράξεων της ΕΤΕπ στην Τουρκία και στις ανατολικές γειτονικές χώρες. Η ΕΤΕπ είχε αναπτύξει υψηλές επενδύσεις στις εν λόγω περιοχές κατά τα προηγούμενα έτη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Ουκρανία, η υλοποίηση των οποίων οδήγησε σχεδόν σε εξάντληση του περιφερειακού ανώτατου ορίου της ΕΕΔ για τις ανατολικές γειτονικές χώρες.

Η ΕΤΕπ συνέχισε να εργάζεται για την επίτευξη των εφαρμοστέων στόχων που αφορούν τις επενδύσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Το 2017 η ΕΤΕπ υπέγραψε δάνεια ύψους 2,2 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΔ για στήριξη της δράσης για το κλίμα. Στο τέλος του 2017, το σωρευτικό ποσοστό της δράσης για το κλίμα στο πλαίσιο της περιόδου εντολής 2014-2020 ξεπέρασε το 32 % των υπογραφέντων ποσών. Η σχετική με το κλίμα δανειοδότηση στην Ασία συμβάλλει σημαντικά στον συγκεκριμένο στόχο.

Από την άλλη πλευρά, η στήριξη της ΕΤΕπ για τον στόχο της περιφερειακής ολοκλήρωσης ήταν σημαντικά χαμηλότερη το 2017 σε σχέση με το 2016 (μειώθηκε κατά 1,5 δισ. EUR, φτάνοντας τα 261 εκατ. EUR), κυρίως λόγω των χαμηλότερων όγκων δανεισμού στην Τουρκία.

Το επίπεδο των εκταμιεύσεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-20 ανήλθε στο 25 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών στο τέλος του 2017, σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 18 % σε σχέση με το 2016.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

3.1. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

Πριν από την τροποποίηση της απόφασης ΕΕΔ, τον Μάρτιο του 2018, αυτή καθόριζε τρεις βασικούς στόχους για όλες τις πράξεις της ΕΤΕπ οι οποίες καλύπτονται από τη δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ:

- i) την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, και ειδικότερα τη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ»)
- ii) την ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών
- iii) τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν

Η περιφερειακή ολοκλήρωση μεταξύ χωρών, ιδίως μεταξύ χωρών σε προενταξιακό στάδιο, γειτονικών χωρών και της ΕΕ, αποτελεί πρόσθετο βασικό στόχο για δραστηριότητες που αφορούν έναν ή περισσότερους από τους κύριους στόχους.

Με την τροποποίηση της απόφασης (ΕΕ) 2018/412 προστέθηκε ένας νέος στόχος για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης, αν και θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο στόχος αυτός δεν υπήρχε κατά την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση.

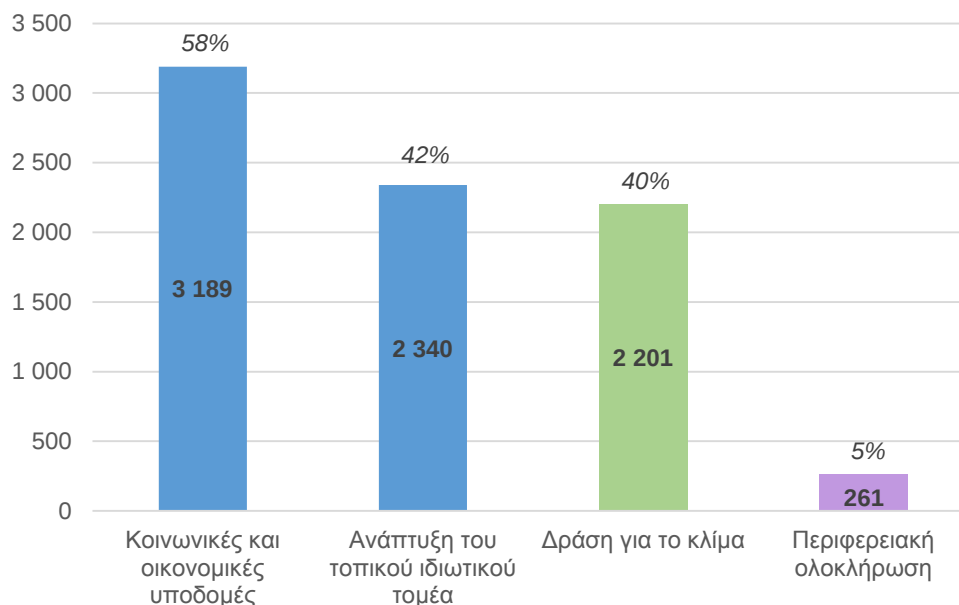
Ο συνολικός όγκος των επενδύσεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν στις περιοχές ΕΕΔ ανήλθε σε 5,529 δισ. EUR το 2017, εκ των οποίων τα 3,168 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ. Στο πλαίσιο της ΕΕΔ, το 50 % των νέων υπογραφέντων ποσών (1,6 δισ. EUR) προορίζεται για τη στήριξη της ανάπτυξης του τοπικού ιδιωτικού τομέα, κυρίως μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης ΜΜΕ, πολύ μικρών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης σε χρηματοδότηση. Το υπόλοιπο 50 % θα συμβάλει στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. Όλες οι πράξεις της ΕΤΕπ εκτός της ΕΕ υποστηρίζουν αμφοτέρους ή έναν εκ των δύο αυτών στόχων.

Στο πλαίσιο της ΕΕΔ, το 25 % του συνολικού όγκου των ποσών που υπογράφηκαν το 2017 θα συμβάλει στον στόχο της δράσης για το κλίμα (799 εκατ. EUR). Η εν λόγω στήριξη για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν επιμερίζεται σε 56 επιμέρους έργα.

Ένα μικρό ποσοστό 5 % (ποσό ύψους 170 εκατ. EUR) της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της ΕΕΔ θα υποστηρίζει επίσης τον οριζόντιο στόχο της περιφερειακής ολοκλήρωσης, τόσο μέσω της ανάπτυξης υποδομών όσο και μέσω της στήριξης της πρόσβασης του τοπικού ιδιωτικού τομέα σε χρηματοδότηση.

Η συμβολή της δραστηριότητας της ΕΤΕπ στους στόχους της ΕΕΔ αντικατοπτρίζεται στο διάγραμμα 1, όπου λαμβάνονται υπόψη οι πράξεις της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ.

Διάγραμμα 1: Συμβολή στους στόχους της ΕΕΔ (σε εκατ. EUR)

Ένα μεμονωμένο έργο μπορεί να συμβάλει σε περισσότερους από έναν στόχους της εντολής. Οι στόχοι της κλιματικής αλλαγής και της περιφερειακής ολοκλήρωσης είναι οριζόντιοι στόχοι που ισχύουν για όλα τα έργα και, συνεπώς, δεν μπορούν να προστεθούν στους δύο άλλους. Από τον συνυπολογισμό του όγκου των υπογραφέντων ποσών για την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και τις οικονομικές και κοινωνικές υποδομές προκύπτει ο συνολικός όγκος των υπογραφέντων ποσών.

Ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και, ειδικότερα, στήριξη των ΜΜΕ

Η στήριξη που παρέχει η ΕΤΕπ στην ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα λαμβάνει διάφορες μορφές:

- επέκταση πιστωτικών γραμμών σε τοπικούς χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές (κυρίως τράπεζες) για τη χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ·
- συμμετοχή σε ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και επιχειρηματικά κεφάλαια σε επιχειρήσεις με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης·
- (συμμετοχική) χρηματοδότηση με έκδοση μετοχών για παρόχους μικροχρηματοδοτήσεων·
- άμεσα δάνεια σε μεγαλύτερες εταιρείες για βιομηχανική ανάπτυξη και E&A.

Η ΕΤΕπ υπέγραψε πράξεις ύψους 2,36 δισ. EUR για έργα στήριξης της ανάπτυξης του τοπικού ιδιωτικού τομέα το 2017, εκ των οποίων το 1,6 δισ. EUR στο πλαίσιο της ΕΕΔ. Η δανειοδότηση με τη μορφή πιστωτικών ορίων σε ενδιάμεσες τράπεζες μειώθηκε κατά περίπου 30 % το 2017 (2,2 δισ. EUR έναντι 3,16 δισ. EUR το 2016) κυρίως λόγω της μείωσης των όγκων των πιστωτικών γραμμών στην Τουρκία. Από την άλλη πλευρά, η ΕΤΕπ υπέγραψε τις πρώτες πράξεις επιμερισμού κινδύνου, μια πρώτη πράξη σε τοπικό (εγχώριο) νόμισμα, και έναν πρωτοφανή αριθμό εταιρικών δανείων. Η ΕΤΕπ αναμένει να προσεγγίσει περισσότερους τελικούς δικαιούχους με αυτόν τον τρόπο, καθώς το μέσο μέγεθος του δανείου μειώθηκε κατά δύο τρίτα (σε 88 800 EUR), γεγονός που ωφελεί τις μικρότερες επιχειρήσεις. Η μέση διάρκεια μέχρι τη λήξη του δανείου αυξήθηκε κατά ένα έτος (σε 5 έτη).

Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών

Η ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών —από δρόμους και ενεργειακά συστήματα έως υγειονομικές εγκαταστάσεις και ευρυζωνικές υπηρεσίες διαδικτύου— συνιστά έναν από τους πυλώνες της αναπτυξιακής διαδικασίας. Πρόκειται για έναν τομέα όπου η δημόσια χρηματοδότηση είναι συχνά ζωτικής σημασίας, καθώς οι υποδομές είναι συνήθως δημόσιες και έχουν μεγάλη θετική δευτερογενή επίδραση στην οικονομία, το περιβάλλον και την ευημερία των ανθρώπων. Η ΕΤΕπ στηρίζει έργα υποδομής σε ένα ευρύ φάσμα τομέων μέσω της συνολικής εγγύησης της ΕΕ στο πλαίσιο της ΕΕΔ, καλύπτοντας τόσο λειτουργικούς όσο και πολιτικούς κινδύνους.

Το 2017 η ΕΤΕπ υπέγραψε 29 νέα έργα ύψους 2,81 δισ. EUR τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών σε περιοχές ΕΕΔ· εξ αυτών, 8 νέα έργα στον τομέα των μεταφορών (1,2 δισ. EUR έναντι 2,1 δισ. EUR το 2016) και 7 νέα έργα στον τομέα της ενέργειας (903 εκατ. EUR σε σύγκριση με 493 εκατ. EUR το 2016).⁵ Από τα επτά νέα έργα στον τομέα της ενέργειας, τα πέντε θα αναπτύξουν νέα δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, κυρίως στην Ασία και τη Λατινική Αμερική, ενώ ένα έργο —ο σταθμός αιολικής ενέργειας στη Διώρυγα του Σουέζ— αφορά τη Νότια Γειτονία. Όλα αυτά τα έργα θα παράγουν αρκετή καθαρή ενέργεια για την τροφοδότηση 4,35 εκατομμυρίων νοικοκυριών στις χώρες που βρίσκονται. Τέσσερα έργα στον τομέα της ύδρευσης και αποχέτευσης θα δημιουργήσουν ή θα αποκαταστήσουν 67 300 οικιακές συνδέσεις με δίκτυα αποχέτευσης και θα βελτιώσουν τις συνολικές υπηρεσίες υγιεινής για περίπου 13,5 εκατομμύρια ανθρώπους. Το Programme National Assainissement στο Μαρόκο θα αναβαθμίσει τα συστήματα διαχείρισης λυμάτων σε αρκετές πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, αποφέροντας οφέλη για 1,2 εκατομμύρια ανθρώπους. Το έργο διαχείρισης λυμάτων και υποδομών της Τιφλίδας θα ωφεληθεί ολόκληρη την πρωτεύουσα της Γεωργίας, ο πληθυσμός της οποίας υπερβαίνει το 1,1 εκατομμύριο κατοίκους.

Μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν

Δεδομένου ότι τα αίτια και τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής είναι παγκόσμια, η επέκταση και η διεύρυνση της χρηματοδότησης για το κλίμα πέραν των συνόρων των κρατών μελών αποτελεί ζωτικής σημασίας μέρος της εξωτερικής και αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ. Η ΕΤΕπ συμβάλλει στην εφαρμογή της πρωτοποριακής συμφωνίας που επιτεύχθηκε στο Παρίσι το 2015, η οποία τέθηκε σε ισχύ κατά τη διάσκεψη των μερών της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή τον Νοέμβριο του 2016. Η ΕΤΕπ έχει ήδη ιστορικό στην κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων για την ενίσχυση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών των χωρών που βρίσκονται τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ, των εθνικών σχεδίων και στρατηγικών μετριασμού και προσαρμογής και των πολιτικών ενέργειας και μεταφορών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

⁵ Ο συνολικός όγκος των υπογραφέντων ποσών της ΕΤΕπ το 2017 για την ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών ανήλθε σε 3,189 δισ. EUR (συμπεριλαμβανομένων υπογραφέντων ποσών για τμήματα πράξεων που είχαν ήδη δρομολογηθεί τα προηγούμενα έτη), εκ των οποίων 1,588 δισ. EUR καλύφθηκαν από την εγγύηση της ΕΕ στο πλαίσιο της ΕΕΔ.

Από τη νέα δανειοδότηση που υπογράφηκε για τις περιοχές ΕΕΔ το 2017, ποσό 2,2 δισ. EUR θα συμβάλει στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Από το ποσό αυτό, 799 εκατ. EUR καλύφθηκαν από τη δημοσιονομική εγγύηση της ΕΕ στο πλαίσιο της ΕΕΔ. Με άλλα λόγια, το 25 % της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2017 συνέβαλε στη δράση για το κλίμα. Οι επενδύσεις αυτές θα αποτελούνται από μεγάλο αριθμό έργων σε όλους σχεδόν τους τομείς. Όλα αυτά τα έργα συμβάλλουν επίσης είτε στην ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα είτε στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών.

Σε πολλές περιπτώσεις, δεδομένου ότι στην επίτευξη του στόχου για την κλιματική αλλαγή συμβάλλει μόνο ένα τμήμα ενός έργου, μόνο ένα ποσοστό της συνολικής δανειοδότησης του εν λόγω έργου λογίζεται ότι συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου. Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προηγούμενων έργων της ΕΤΕπ προκύπτει ότι πολλά έργα συμβάλλουν σε μικρό βαθμό στη δράση για την κλιματική αλλαγή, ακόμα και αν αυτή δεν είναι αποτελεί τον βασικό στόχο του έργου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί μια πιστωτική γραμμή για ΜΜΕ, στο πλαίσιο της οποίας ορισμένα επενδυτικά έργα δικαιούχων επιχειρήσεων περιλαμβάνουν την επίτευξη μεγαλύτερης ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια ή την εγκατάσταση μικρής κλίμακας δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως ηλιακών συλλεκτών. Αντιστοίχως, περίπου 56 νέα έργα το 2017 συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της δράσης για το κλίμα, από τα οποία τα 25 αφορούν πιστωτικές γραμμές.

Συνολικά, μακράν η μεγαλύτερη συνεισφορά στον στόχο της δράσης για το κλίμα θα προέλθει από τις χαμηλότερες εκπομπές άνθρακα στον τομέα των μεταφορών, οι οποίες αντιστοιχούν στο 51 % του συνολικού όγκου, ενώ η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και η ενεργειακή απόδοση αντιπροσωπεύουν ένα επιπλέον 36 % στη νέα δανειοδότηση της δράσης για το κλίμα σε τρίτες χώρες για το 2017. Οι δράσεις μετριασμού, όπως η αποφυγή μεθανίου στον τομέα των αποβλήτων και των λυμάτων, εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, ενώ οι δράσεις προσαρμογής συμβάλλουν κατά 4 %.

Στο τέλος του 2017, το σωρευτικό ποσοστό της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της περιόδου της ΕΕΔ 2014-2020 για την επίτευξη του στόχου της δράσης για το κλίμα ανήλθε σε 32 %.

Από την άποψη των αποτελεσμάτων, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να υποβάλει ειδική έκθεση για τις επιπτώσεις που έχουν στο κλίμα οι πράξεις που καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ. Το 2017, 11 από τα έργα της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ (συμπεριλαμβανομένων πράξεων που υπογράφηκαν και μεγάλων πιστώσεων που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και πράξεων με ίδια ανάληψη του κινδύνου) καλύφθηκαν από τη δράση «μέτρηση αποτυπώματος άνθρακα» της ΕΤΕπ. Αντιπροσωπεύουν συνολικά υπογραφείσες πράξεις ή εγκριθείσες πιστώσεις της ΕΤΕπ ύψους 0,6 δισ. EUR. Οι σχετιζόμενες συνολικές απόλυτες τιμές εκπομπών αερίων θερμοκηπίου εκτιμήθηκαν από την ΕΤΕπ σε 0,4 Mt ισοδύναμου CO₂ ετησίως, ενώ ο δεσμευμένος άνθρακας από έργα δασοκομίας σε 0,1 Mt ισοδύναμου CO₂ ετησίως. Οι σχετικές εκπομπές λόγω της χρηματοδότησης, το 2017, των έργων που συμπεριλήφθηκαν στην ανάλυση εκτιμήθηκαν από την ΕΤΕπ σε -1,1Mt ισοδύναμου CO₂ ετησίως.⁶

6 Η έκθεση του ομίλου της ΕΤΕπ του 2017 για τη βιωσιμότητα διατίθεται στη διεύθυνση http://www.eib.org/attachments/general/reports/sustainability_report_2017_en.pdf.

Πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα

Η πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής απάντησης στη μεταναστευτική και προσφυγική πρόκληση, με έμφαση στην καταπολέμηση των μακροχρόνιων αιτίων της μετανάστευσης.

Μέχρι το τέλος του 2017 η ΕΤΕπ ενέκρινε έργα ύψους 1,5 δισ. EUR τα οποία προβλέπεται να ανταποκριθούν στον νέο αυτό στόχο της ΕΕΔ, ποσό που αντιστοιχεί στο 25 % του στόχου των 6 δισ. EUR έως το τέλος του 2020. Το 60 % των εγκεκριμένων έργων έχουν τη μορφή πιστωτικών γραμμών για τον ιδιωτικό τομέα, και το 15 % ανήκουν στον τομέα των μεταφορών. Η ΕΤΕπ αναμένει ότι οι εν λόγω επενδύσεις θα διατηρήσουν 54 000 θέσεις εργασίας στις ΜΜΕ και στις επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ενώ 2,4 εκατομμύρια άνθρωποι θα επωφεληθούν από τη βελτίωση των υπηρεσιών υγιεινής. Σύμφωνα με το άρθρο 20α της απόφασης ΕΕΔ, η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει αξιολόγηση σχετικά με το αν τα έργα που εγκρίθηκαν από την ΕΤΕπ το 2017 και προτάθηκαν για συμπερίληψη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα πληρούν τις απαιτήσεις της απόφασης ΕΕΔ και μπορούν, ως εκ τούτου, να ενταχθούν στη δημόσια εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα ή στην ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα που θεσπίστηκε κατά την ενδιάμεση επανεξέταση της ΕΕΔ.

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Το 2017, η ΕΤΕπ υπέγραψε 6 νέα έργα τα οποία συμβάλλουν στην περιφερειακή ολοκλήρωση. Η συνολική εγκριθείσα χρηματοδότηση της ΕΤΕπ για τα εν λόγω έργα ανήλθε σε 221 εκατ. EUR. Τα έργα αυτά καλύπτουν μεταφορικές συνδέσεις, στήριξη της σύγκλισης μέσα από την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, τη βιομηχανία και την έρευνα και ανάπτυξη.

3.2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑ

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται επισκόπηση του όγκου χρηματοδότησης της ΕΤΕπ το 2017 στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ, συμπεριλαμβανομένων των ποσών με εγγύηση ΕΕΔ (συνολική ή για πολιτικούς κινδύνους) και των ποσών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ.

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2017 σε περιοχές ΕΕΔ (μείον ακυρώσεις)

Περιοχές των πράξεων (εκατ. EUR)	Πράξεις στο πλαίσιο της ΕΕΔ με εγγύηση της ΕΕ			Μέσα ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ/άλλα κεφάλαια	Σύνολο
	Συνολική εγγύηση	Κάλυψη πολιτικών κινδύνων	Σύνολο ΕΕΔ		

Χώρες προενταξιακού σταδίου	170	-	170	667	837
Μεσόγειος	998	782	1 780	145	1 925
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	511	146	657	57	714
Ασία	118	-	118	1 105	1 223
Κεντρική Ασία	22	-	22	100	122
Λατινική Αμερική	341	30	371	271	642
Νότια Αφρική	50	-	50	16	66
Σύνολο στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή	2 210	978	3 168	2 361	5 529

Η ΕΤΕπ υπέγραψε δάνεια ύψους 5,55 δισ. EUR στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ για το 2017 από το σύνολο ύψους 7,3 δισ. EUR παγκοσμίως (συμπεριλαμβανομένων των χωρών ΑΚΕ και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών, καθώς και των κρατών της ΕΖΕΣ).⁷ Περίπου 3,5 δισ. EUR χορηγήθηκαν στις χώρες προενταξιακού σταδίου και στις γειτονικές περιοχές (τόσο στις νότιες όσο και στις ανατολικές). Το υπόλοιπο ποσό (37 %) υπογράφηκε για την Ασία, την Κεντρική Ασία και τη Λατινική Αμερική.

Σε σύγκριση με το 2016, ο συνολικός όγκος της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ μειώθηκε κατά περίπου ένα πέμπτο, γεγονός που οφείλεται κυρίως στους μειωμένους όγκους πράξεων στην Τουρκία (λόγω προηγουμένως δημιουργηθέντων υψηλών ανοιγμάτων) και στις ανατολικές γειτονικές χώρες (όπου είχε σχεδόν επιτευχθεί το αρχικό περιφερειακό ανώτατο όριο της εγγύησης της ΕΕ).

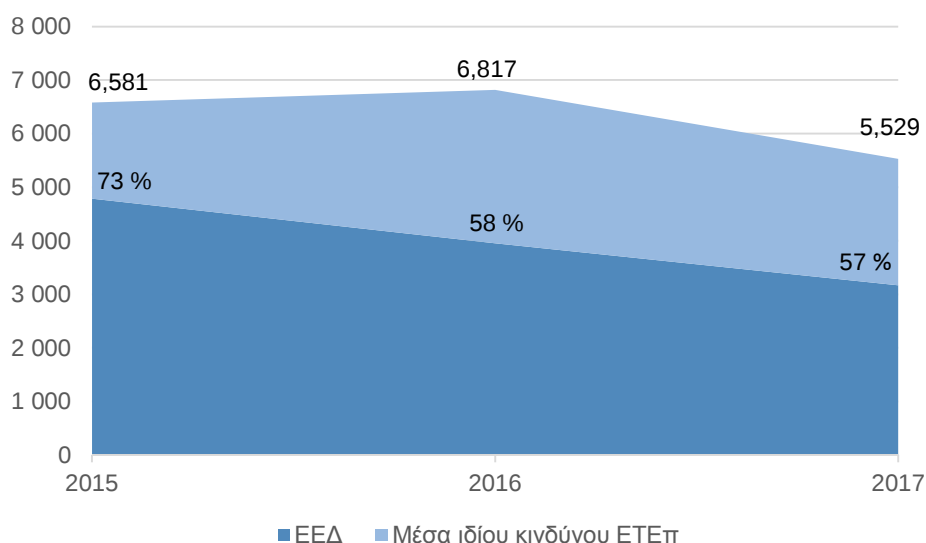
⁷ Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πίνακα 1 και 2 και στα διαγράμματα 1 και 2 δεν περιλαμβάνουν ακύρωση 20 εκατ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης έναντι πολιτικών κινδύνων της ΕΕΔ στις ανατολικές γειτονικές χώρες.

Πίνακας 2: Καθαρά υπογραφέντα ποσά ετησίως και σωρευτικά καθαρά υπογραφέντα ποσά σε σχέση με τα ανώτατα όρια της εντολής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 [απόφαση 466/2014/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση (ΕΕ) 2018/412]

Περιοχές/έτη εκατ. EUR	2014 (H2)	2015	2016	2017	Σύνολο 2014-2017	Ανώτατο όριο (κατόπιν ενδιάμεσης επανεξέτασης)	Ποσοστό αξιοποίησης
Χώρες προενταξιακού σταδίου	200	906	582	170	1 858	8 075	23 %
Μεσόγειος	379	791	1 299	1 780	4 249	13 030	33 %
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	975	1 401	1 493	657	4 526	6 650	68 %
Ασία	45	433	45	118	641	1 165	55 %
Κεντρική Ασία	70	70	20	22	182	224	81 %
Λατινική Αμερική	219	468	319	371	1 378	2 694	51 %
Νότια Αφρική	0	150	0	50	200	462	43 %
Σύνολο	1 888	4 218	3 758	3 168	13 033	32 300	40 %

Όπως παρουσιάζεται ανωτέρω, τα σωρευτικά υπογραφέντα ποσά στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-17, μείον τις ακυρώσεις, έφθασαν περίπου τα 13 δισ. EUR. Το σωρευτικό ποσοστό αξιοποίησης της ΕΕΔ όσον αφορά τα καθαρά υπογραφέντα ποσά ανήλθε σε 48 % στο τέλος του 2017, σε σύγκριση με το αρχικό ανώτατο όριο της ΕΕΔ που θεσπίστηκε το 2014, ή σε 40 % σε σύγκριση με το αυξημένο ανώτατο όριο που καθορίστηκε κατά τη διάρκεια της ενδιάμεσης επανεξέτασης της ΕΕΔ, η οποία ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2018.

Διάγραμμα 2: Ετήσια εξέλιξη των όγκων δανειοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ

Στο διάγραμμα 2 απεικονίζεται η εξέλιξη των όγκων δανειοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των μέσων ιδίου κινδύνου από το 2015 έως το 2017. Κατά το διάστημα αυτό, κατά μέσο όρο ποσοστό 62 % της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις συγκεκριμένες περιοχές καλύφθηκε από την εγγύηση της ΕΕ, με ετήσιες διακυμάνσεις από 57 % έως 73 %.

Ο αριθμός των έργων χρηματοδότησης με συμβάσεις που υπογράφηκαν από την ΕΤΕπ στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ αυξήθηκε από 71 το 2016 σε 85 το 2017. Από τις εν λόγω 85 συμβάσεις, 62 έργα ήταν «νέα», για τα οποία η πρώτη σύμβαση χρηματοδότησης υπογράφηκε το 2017· για 8 έργα, μέρος της συνολικής χρηματοδότησης της ΕΤΕπ χορηγήθηκε από συμβάσεις που υπογράφηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Λαμβανομένων υπόψη των χαμηλότερων συνολικών όγκων νέων υπογραφέντων ποσών το 2017, το μέσο μέγεθος των επενδύσεων της ΕΤΕπ ανά σύμβαση είναι μικρότερο από πριν.

Πίνακας 3: Αριθμός πράξεων που υπογράφηκαν ανά περιοχή (σύνολο πόρων) το 2017

Περιοχές	Κονδύλια τρίτων	ΕΕΔ	ΜΙΚ	Σύνολο
Χώρες προενταξιακού σταδίου		4	12	16
Μεσογειακές χώρες		19	8	27
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	7	13	2	22
Ασία		2	7	9
Κεντρική Ασία		1	1	2
Λατινική Αμερική		5	4	9
Νότια Αφρική		1	1	2
Σύνολο	7	45	35	87

Το 2017 η ΕΤΕπ μείωσε σημαντικά τη δανειοδοσία της στα Δυτικά Βαλκάνια σε σύγκριση με το 2016 (-23 %), το δε ποσό ανήλθε σε 330 εκατ. EUR, ενώ στις χώρες της Μεσογείου

αύξησε τη δανειοδοσία της (+21 %), το δε υπογραφέν ποσό ανήλθε σε 1,9 δισ. EUR στο πλαίσιο της εφαρμογής της πρωτοβουλίας της ΕΤΕπ για την οικονομική ανθεκτικότητα.

Οι πιστωτικές γραμμές εξακολούθησαν να αποτελούν τον τομέα δραστηριότητας με τον μεγαλύτερο όγκο υπογραφέντων ποσών το 2017, παρέχοντας στήριξη για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα μέσω δανεισμού με διαμεσολάβηση τοπικών τραπεζών. Ο αριθμός των πιστωτικών γραμμών αυξήθηκε ιδίως στις νότιες γειτονικές χώρες σε σχέση με την πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα. Η ΕΤΕπ παρέμεινε επίσης ενεργή στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας.

Πίνακας 4: Κατανομή ανά τομέα των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2017 στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕΑ

Τομείς/Περιοχές	Χώρες προενταξι ακού σταδίου	Νότιες γειτονικές χώρες	Ανατολικές γειτονικές χώρες	Ασία	Κεντρική ή Ασία	Λατινική ή Αμερική	Νότια Αφρική ή	Σύνολο	Ποσοστό επί του συνόλου
Πιστωτικές γραμμές	100	1 217	90	-	-	91	50	1 547	49 %
Μεταφορές	20	309	410	68	-	124	-	931	29 %
Ενέργεια	-	115	84	-	-	80	-	278	9 %
Βιομηχανία	-	35	-	-	-	77	-	112	4 %
Ύδρευση, αποχέτευση	-	34	21	50	-	-	-	105	3 %
Γεωργία, αλιεία, δασοκομία	-	-	55	-	22	-	-	77	2 %
Εκπαίδευση	-	53	-	-	-	-	-	53	2 %
Υγεία	50	-	-	-	-	-	-	50	2 %
Υπηρεσίες	-	17	17	-	-	-	-	34	1 %
Σύνολο	170	1 780	677	118	22	371	50	3 188	100 %

3.3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ

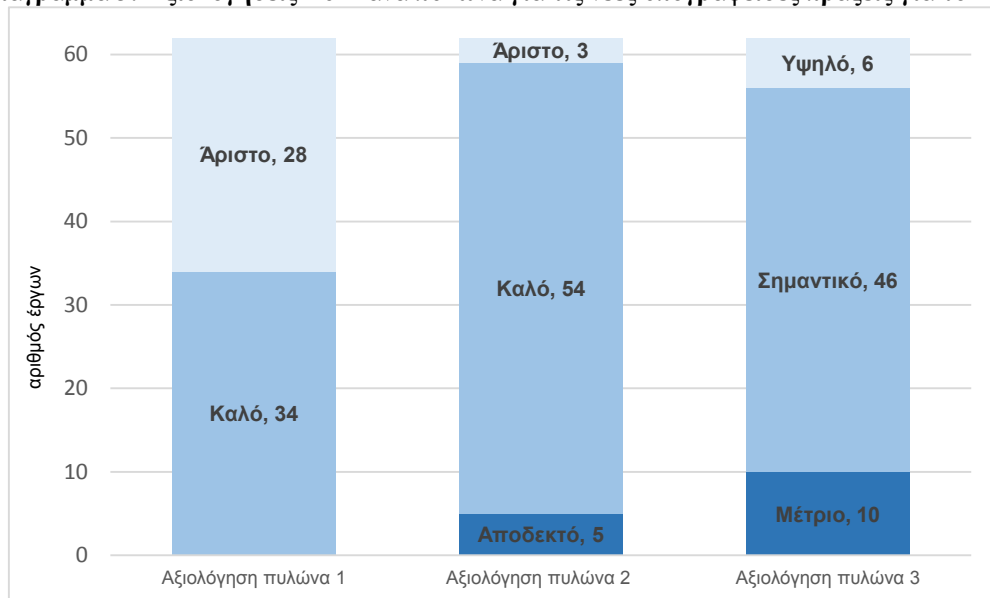
Το πλαίσιο ReM (μέτρησης αποτελεσμάτων) προβλέπει αξιολόγηση των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Συμβάλλει στην αξιολόγηση της ευθυγράμμισης με τις προτεραιότητες της ΕΕ και της προστιθέμενης αξίας της ΕΤΕπ. Κατά την αξιολόγηση προσδιορίζονται δείκτες αποτελεσμάτων, με τιμές αναφοράς και στόχους που προβλέπουν τα αναμενόμενα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα της πράξης. Τα επιτεύγματα έναντι των εν λόγω συγκριτικών δεικτών επιδόσεων παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, και υποβάλλεται σχετική έκθεση σε δύο σημαντικά ορόσημα: κατά την ολοκλήρωση του έργου και τρία έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου («κατόπιν ολοκλήρωσης»), για τις άμεσες πράξεις· κατά το πέρας της επενδυτικής περιόδου και στο τέλος του κύκλου ζωής των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων· και στο τέλος της περιόδου κατανομής για τον δανεισμό κατόπιν διαμεσολάβησης.

Τα έργα βαθμολογούνται από την ΕΤΕπ σύμφωνα με τρεις «πυλώνες»:

- i) Ο πυλώνας 1 βαθμολογεί την αναμενόμενη συμβολή στις προτεραιότητες της ΕΕ και των χωρών εταίρων, καθώς και την επιλεξιμότητα, βάσει των στόχων της εντολής της ΕΤΕπ.
- ii) Ο πυλώνας 2 βαθμολογεί την ποιότητα και την αξιοπιστία της πράξης, με βάση τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- iii) Ο πυλώνας 3 βαθμολογεί την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική προσθετικότητα της ΕΤΕπ.

Στην παρούσα ενότητα αναφέρονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα της ΕΤΕπ αναφορικά με στόχους πολιτικών της ΕΕ, όπως καταγράφονται στο πλαίσιο ReM. Η ενότητα που αναφέρεται στα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν περιλαμβάνει όλες τις συμβάσεις που υπογράφηκαν το 2017 αλλά όλα τα έργα για τα οποία η πρώτη σύμβαση χρηματοδότησης υπογράφηκε το 2017 (τα οποία και αναφέρονται ως «νέα έργα»). Στο πλαίσιο αυτό, το 2017 υπογράφηκαν 62 νέα έργα δυνάμει της ΕΕΔ και των ίδιων πόρων της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ με συνολικό εγκεκριμένο ποσό 5,7 δισ. EUR.

Διάγραμμα 3: Αξιολογήσεις ReM ανά πυλώνα για τις νέες υπογραφείσες πράξεις για το 2017

Το 2017, και τα 62 νέα έργα αξιολογήθηκαν τουλάχιστον ως «καλά» στο πλαίσιο του πυλώνα 1, γεγονός που υποδηλώνει ότι κρίνονται εναρμονισμένα με τους στόχους της ΕΕΔ και έχουν υψηλή συμβολή είτε στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους είτε σε εκείνους της ΕΕ και μέτρια συμβολή στους άλλους. Είκοσι οκτώ έργα αξιολογήθηκαν ως «άριστα» από την ΕΤΕπ για την υψηλή συμβολή τους στις προτεραιότητες της ΕΕ και στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους.

Στην περίπτωση των άμεσα χρηματοδοτούμενων έργων, η αξιολόγηση του πυλώνα 2 βασίζεται στην αρτιότητα του έργου, στη χρηματοοικονομική και οικονομική βιωσιμότητα και στην περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα. Για δραστηριότητες διαμεσολάβησης, η αξιολόγηση βασίζεται στα αναμενόμενα αποτελέσματα, σταθμισμένα ανάλογα με τον

κίνδυνο όπως μετράται με βάση την αξιοπιστία του διαμεσολαβητή και την ποιότητα του επιχειρησιακού περιβάλλοντος. Τρία έργα αξιολογήθηκαν ως «άριστα» από την ΕΤΕπ και 54 αξιολογήθηκαν ως «καλά» στο πλαίσιο του πυλώνα 2, με μέσο ποσοστό οικονομικής αποδοτικότητας 10 % έως 15 % στην περίπτωση των έργων υποδομών. Πέντε έργα έλαβαν «αποδεκτή» βαθμολογία από την ΕΤΕπ, συχνά λόγω περιβάλλοντος υψηλού κινδύνου που επηρεάζει την πιθανότητα επίτευξης των σχεδιαζόμενων αποτελεσμάτων. Σε αυτά περιλαμβάνονται πιστωτικές γραμμές μικροχρηματοδότησης στη Γεωργία και την Παλαιστίνη.

Στο πλαίσιο του πυλώνα 3, η ΕΤΕπ αξιολόγησε 52 έργα ως «υψηλά» ή «σημαντικά» για την προβλεπόμενη διάρκεια μέχρι τη λήξη, η οποία υπερβαίνει την διαθέσιμη στις τοπικές αγορές. Δέκα έργα αξιολογήθηκαν από την ΕΤΕπ ως «μέτρια». Σύμφωνα με το πλαίσιο ReM, η ΕΤΕπ προσπάθησε να βελτιώσει τις τεχνικές πτυχές του σχεδιασμού των έργων, ενισχύοντας τη μακροπρόθεσμη αξία και την αποτελεσματικότητα των επενδύσεων και/ή υποστηρίζοντας αναδόχους για την αποτελεσματική διάρθρωση των έργων από την άποψη των χρηματοδοτικών μέσων για 40 από τα 62 νέα έργα που έλαβαν αξιολόγηση «μέτρια» έως «υψηλή».

Η Επιτροπή θα εξετάσει διεξοδικότερα τις επιπτώσεις και την προστιθέμενη αξία των πράξεων στο πλαίσιο της εξωτερικής εντολής δανειοδότησης κατά την επικείμενη αξιολόγηση τον Ιούνιο του 2019, δυνάμει του άρθρου 20 της απόφασης ΕΕΔ.

3.4 ΚΑΤΑΠΤΩΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Το 2017, η ΕΤΕπ προέβη σε πληρωμές για νέες καταπτώσεις στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ, ως συνέπεια ληξιπρόθεσμων ποσών για κρατικά δάνεια της Συρίας. Από το 2012 έως το 2017, η ΕΤΕπ κατέβαλε συνολικά 365,3 εκατ. EUR, εκ των οποίων 56,3 εκατ. EUR το 2017, ενώ το υπολειπόμενο δυνητικά καταβλητέο κεφάλαιο ανήλθε σε 261,7 εκατ. EUR στο τέλος του 2017.⁸ Οι προσπάθειες είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ποσών παραμένουν μέχρι σήμερα ανεπιτυχείς.

Το 2017, η ΕΤΕπ και η Επιτροπή συνήψαν ειδική συμφωνία όσον αφορά τον χειρισμό της προσφυγής της ΕΤΕπ στην εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων όσον αφορά το δάνειο ιδιωτικού τομέα Aeroport Enfidha (Τυνησία). Και τα δύο μέρη συμφώνησαν να καταναείμουν ομοιόμορφα το εκκρεμές άνοιγμα με βάση τη δανειακή σύμβαση, τα τέλη, τις χρηματικές ποινές λόγω υπερημερίας και τους δεδουλευμένους τόκους. Η ανάληψη κινδύνων που προέκυψε για την ΕΕ ανέρχεται σε 33,35 εκατ. EUR. Συνεχίζονται οι προσπάθειες είσπραξης.

4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΕΠ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

4.1 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

⁸ Τα ποσά εκφράζονται σε ισοδύναμο σε EUR στις 31 Δεκεμβρίου 2017, αποκλειστικά για ενδεικτικούς σκοπούς. Η καταβολή των ποσών των εγγυήσεων που κατέπεσαν γίνεται σε νόμισμα από την Επιτροπή.

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής σε ζητήματα που σχετίζονται με την εντολή εξωτερικής δανειοδότησης πραγματοποιείται στο πλαίσιο ευρύτερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων καθώς και των συνδυαστικών μηχανισμών που στηρίζουν τις αναπτυξιακές δραστηριότητες της ΕΤΕπ και άλλων διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών εκτός της ΕΕ.

Η απόφαση ΕΕΔ προβλέπει ότι η Επιτροπή, η ΕΥΕΔ και η ΕΤΕπ συνεργάζονται και ενισχύουν την ευθυγράμμιση των εξωτερικών δράσεων της ΕΤΕπ με τους στόχους εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ με σκοπό τη μεγιστοποίηση των συνεργιών μεταξύ της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ και των δημοσιονομικών πόρων της ΕΕ. Αυτό συμβαίνει κυρίως μέσω διαλόγου και έγκαιρης διαβούλευσης σχετικά με πολιτικές, στρατηγικές και ώριμα προς υλοποίηση έργα. Το Μνημόνιο Συνεννόησης, το οποίο αναθεωρήθηκε το 2013, μεταξύ της Επιτροπής, της ΕΥΕΔ και της ΕΤΕπ όσον αφορά τη συνεργασία και τον συντονισμό στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΔ, εξακολουθεί να ισχύει, π.χ. μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με ώριμα προς υλοποίηση έργα, καθώς και στοιχείων επικοινωνίας.

Ένα παράδειγμα της εν λόγω συνεργασίας αποτελεί η συστέγηση των γραφείων της ΕΤΕπ στις αντιπροσωπείες της ΕΕ, όπως το πρώτο μόνιμο γραφείο της ΕΤΕπ στο Νέο Δελχί, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Μάρτιο του 2017.

Η ΕΤΕπ συνέχισε επίσης να χρησιμοποιεί τον συνδυασμό στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο του Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου (ΕΕΣ) της ΕΕ. Το 2017, 25 επιχορηγήσεις και επιχειρηματικά κεφάλαια που έλαβαν πλήρη ή μερική χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για συνολικό ποσό ύψους περίπου 144 εκατ. EUR εγκρίθηκαν για υλοποίηση από την ΕΤΕπ σε περιοχές ΕΕΔ. Από το εν λόγω ποσό, 40 εκατ. EUR χορηγήθηκαν για χρήση ως τεχνική βοήθεια, 89 εκατ. EUR ως επενδυτική επιχορήγηση και 15 εκατ. EUR ως επιχειρηματικά κεφάλαια.

Η ΕΤΕπ αποτελεί επίσης έναν από τους εταίρους υλοποίησης για τη νέα εγγύηση της ΕΕ που παρέχεται μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ). Ωστόσο, η ΕΕΔ και το ΕΤΒΑ στοχεύουν σε μάλλον διαφορετικά είδη προϊόντων, δανειοληπτών και γεωγραφικών περιοχών. Για παράδειγμα, το ΕΤΒΑ δεν καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια, ενώ η ΕΕΔ δεν καλύπτει μεγάλα τμήματα της Αφρικής. Επιπλέον, η προβλεπόμενη στο πλαίσιο του ΕΤΒΑ διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις εγγυήσεις της ΕΕ διαφέρει από την προκαταβολική επταετή εγγύηση που παρέχεται στην ΕΤΕπ για την ΕΕΔ.

Ο συνδυασμός ενθαρρύνει τη δημιουργία ισχυρότερων σχέσεων συγχρηματοδότησης με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς (ΔΧΟ) και την ευθυγράμμιση με τις πολιτικές και τις προτεραιότητες της ΕΕ στο πλαίσιο της εκάστοτε χώρας. Επιπλέον, η δομή διακυβέρνησης των εν λόγω ενωσιακών συνδυαστικών μηχανισμών επιτρέπει και απαιτεί στενό συντονισμό και συνεργασία με την Επιτροπή, την ΕΥΕΔ και άλλους ΔΧΟ πριν από την υποβολή ενός έργου για τον συνδυασμό επιχορηγήσεων με δανειοδότηση από την ΕΤΕπ. Αυτός ήταν ένας από τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή βασίστηκε στη διακυβέρνηση των ενωσιακών συνδυαστικών μηχανισμών στην πρότασή της για το Ευρωπαϊκό Ταμείο για

τη Βιώσιμη Ανάπτυξη + (ETBA+) στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας 2021-279.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να συνεργάζεται ενεργά με την ΕΤΕπ σε μια σειρά από άλλους τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της πολιτικής της ΕΤΕπ για τη φοροαποφυγή και τις μη συνεργαζόμενες περιοχές δικαιοδοσίας. Τον Ιανουάριο του 2017, η ΕΤΕπ παρουσίασε την ενδιάμεση προσέγγισή της για την πολιτική της έναντι περιοχών δικαιοδοσίας με χαλαρό ρυθμιστικό πλαίσιο, μη διαφανών ή μη συνεργαζόμενων περιοχών δικαιοδοσίας και φορολογικά ευαίσθητων περιοχών δικαιοδοσίας. Μετά την έγκριση των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας στις 5 Δεκεμβρίου 2017, καθώς και την τροποποίηση της απόφασης ΕΕΔ (2018/412) με ρητή αναφορά στη φοροαποφυγή¹⁰, η ΕΤΕπ επικαιροποίησε τον Φεβρουάριο του 2019 την πολιτική της για τις μη συνεργαζόμενες περιοχές δικαιοδοσίας.

4.2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΤΕπ και του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή το 2008 θέτει τις βάσεις για τα δύο στάδια του μηχανισμού καταγγελιών της ΕΤΕπ —τον εσωτερικό μηχανισμό καταγγελιών της ΕΤΕπ και τον εξωτερικό (τον Διαμεσολαβητή)— και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕπ το 2010, μετά από εκτεταμένη δημόσια διαβούλευση. Επιτυγχάνει την κοινή συνεννόηση όσον αφορά τον σκοπό και τη συνεπή εφαρμογή στο εσωτερικό και εξωτερικό τμήμα του, με ιδιαίτερη έμφαση στα εξής:

- την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού εσωτερικού μηχανισμού καταγγελιών ο οποίος εξετάζει καταγγελίες που υποβάλλονται από τρίτους προς την ΕΤΕπ σε όλες τους τομείς δραστηριότητας της ΕΤΕπ·
- όσον αφορά καταγγελίες που συνδέονται με πράξεις εκτός της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών εντολών, ο Διαμεσολαβητής δεσμεύεται να κάνει συστηματική χρήση της εξουσίας του να ενεργεί αντεπαγγέλτως προκειμένου να χειρίζεται καταγγελίες όταν ο καταγγέλλων δεν είναι πολίτης ή κάτοικος της ΕΕ·
- την έκταση του ελέγχου του Διαμεσολαβητή, με την αναγνώριση του εσωτερικού μηχανισμού καταγγελιών της ΕΤΕπ ως προαπαιτούμενης προσέγγισης.

Κατά τη διάρκεια του 2017, ο Διαμεσολαβητής δεν έλαβε καταγγελίες σε σχέση με δραστηριότητες της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ.

Η ΕΤΕπ επικαιροποίησε την οικεία πολιτική μηχανισμού καταγγελιών στο τέλος του 2018.¹¹

9 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, COM(2018) 460 final, της 14ης Ιουνίου 2018, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

10 Ομοίως, κανονισμός για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ETBA) [(ΕΕ) 2017/1601] και κανονισμοί για την τροποποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), [(ΕΕ) 2017/2396].

11 <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

4.3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η συνεργασία με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς (ΔΧΟ) κυμαίνεται από τον διάλογο σχετικά με θεσμικά ζητήματα, οριζόντια θέματα και θεματικά ζητήματα, και την αμοιβαία διαβούλευση, έως ενισχυμένες μορφές επιχειρησιακής συγχρηματοδότησης και καταμερισμού των εργασιών. Ο διάλογος μεταξύ των ΔΧΟ πραγματοποιείται σε ειδικές ομάδες εργασίας, που συνέρχονται τακτικά για να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές ή να εξετάσουν συγκεκριμένα ζητήματα.

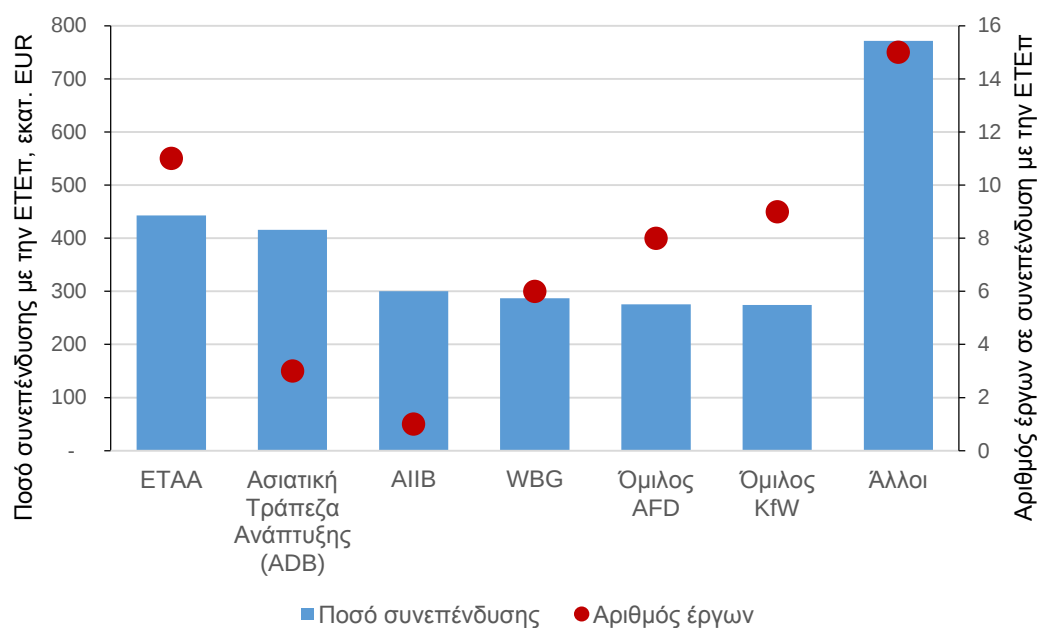
Η συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) συνεχίστηκε το 2017 στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεννόησης του 2012. Η ΕΤΕπ και η ΕΤΑΑ συγκάλεσαν δύο συνεδριάσεις ομάδων επαφής για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις υπό επεξεργασία πράξεις στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται αμφότερες. Επιπλέον, οι οργανισμοί αντάλλαξαν πληροφορίες και συζήτησαν άλλα θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Η 12η από τις εν λόγω συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκε στις 13 Νοεμβρίου 2017 και αφορούσε την πρόταση κοινών εξόδων για συνδυαστικές χρηματοδοτήσεις (Joint Fee Proposal for Blending), τη στρατηγική οικονομικής ένταξης της ΕΤΑΑ, το Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο της ΕΕ και την πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα. Το 2017, η ΕΤΕπ και η ΕΤΑΑ συγχρηματοδότησαν 11 έργα, εκ των οποίων 3 συγχρηματοδοτήθηκαν επίσης από την KfW και/ή την AFD. Τα υπόλοιπα 8 έργα, με συνολικό κόστος 1 δισ. EUR, καλύφθηκαν από τη συγχρηματοδότηση ΕΤΕπ και ΕΤΑΑ.

Το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπογράφηκε από την ΕΤΕπ και την Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων και Υποδομών (ΑΙΠΒ) τον Μάιο 2016 στο Πεκίνο παρέχει το πλαίσιο για την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ της ΕΤΕπ και της ΑΙΠΒ στους τομείς κοινής χρηματοδότησης επιλέξιμων πράξεων, της ανταλλαγής γνώσεων και της καθιέρωσης τακτικών συνεδριάσεων υψηλού επιπέδου. Η πρώτη πράξη συγχρηματοδότησης της ΕΤΕπ με την ΑΙΠΒ πραγματοποιήθηκε στο σιδηροδρομικό έργο μετρό του Bangalore στην Ινδία. Η ΕΤΕπ συνέχισε επίσης να συνεργάζεται με την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης (ADB), επενδύοντας από κοινού σε 3 έργα.

Η ΕΤΕπ συνεργάζεται επίσης με ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης (DFI) των κρατών μελών της ΕΕ. Το 2017, η ΕΤΕπ και ο γαλλικός οργανισμός ανάπτυξης (Agence française de développement - AFD) συγχρηματοδότησαν 3 έργα στις περιοχές ΕΕΔ, συνολικού κόστους άνω του 1,2 δισ. EUR. Συγχρηματοδοτήθηκαν 4 έργα με τον γερμανικό όμιλο KfW, συνολικού κόστους 1,5 δισ. EUR. Συγχρηματοδοτήθηκαν 5 έργα με τον γερμανικό όμιλο KfW και την AFD, συνολικού κόστους σχεδόν 1,9 δισ. EUR. Η ΕΤΕπ, η AFD και ο όμιλος KfW συνεργάζονται επίσης στενά στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αμοιβαίας εμπιστοσύνης (ΠΑΕ). Η πρωτοβουλία ξεκίνησε το 2013 και προβλέπει ότι οι τρεις εταίροι της βασίζονται σε κάποιον εξ αυτών για την εκτέλεση ορισμένων καθηκόντων, π.χ. μέρος της δέουσας επιμέλειας των έργων ή της επίβλεψης της διαδικασίας των δημοσίων συμβάσεων. Οι ανάδοχοι εκτιμούν τις προκύπτουσες απλουστευμένες διαδικασίες. Οι φορείς διαχείρισης και λήψης αποφάσεων των εταίρων της ΠΑΕ έχουν αποκτήσει εξοικείωση με τα έγγραφα που συντάσσονται από άλλο ίδρυμα, τα οποία χρησιμοποιούν για τις δικές τους αποφάσεις.

Το κατωτέρω διάγραμμα περιλαμβάνει επισκόπηση των ποσών συγχρηματοδότησης που έχουν διατεθεί από άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης παράλληλα με επενδύσεις της ΕΤΕπ.

Διάγραμμα 4: Έργα που υπογράφηκαν το 2017 με συγχρηματοδότηση διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών, ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης και της ΕΤΕπ

Εκτός από τις πολλαπλές ομάδες εργασίας και τις πρωτοβουλίες που καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων (κλίμα, υποδομές, χρηματοδότηση, κίνδυνος, μέτρηση αποτελεσμάτων, εκ των υστέρων αξιολόγηση, διαχείριση χρέους κ.λπ.), η συνεργασία μεταξύ των πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης (ΠΤΑ) πραγματοποιείται στο υψηλότερο θεσμικό επίπεδο. Το 2017 οι συζητήσεις σε υψηλό επίπεδο μεταξύ των ΠΤΑ επικεντρώθηκαν στον τρόπο από κοινού ενίσχυσης της στήριξης που παρέχουν οι ΠΤΑ στη δράση για το κλίμα και τη συνεισφορά τους στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Η συνεργασία μεταξύ των ΠΤΑ σε διάφορες παγκόσμιες προκλήσεις εντάθηκε το 2017, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη μεταβαλλόμενη παγκόσμια δυναμική και τις αυξανόμενες απειλές για την πολυμερή προσέγγιση. Οι ΠΤΑ, οι οποίες έχουν δεσμευτεί στα διεθνή πλαίσια που καθιερώθηκαν μέσω των ΣΒΑ και της Συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα, έχουν εργαστεί από κοινού για να διευρύνουν τις προσπάθειες συνεργασίας στους τομείς των βιώσιμων υποδομών, του κλίματος και της μετανάστευσης. Συνεχίστηκαν οι εργασίες όσον αφορά τη δράση για το κλίμα, με την προετοιμασία της 23ης Διάσκεψης των Μερών, καθώς και της συνόδου κορυφής «One Planet» που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι τον Δεκέμβριο του 2017. Από την Ανθρωπιστική Διάσκεψη Κορυφής της Κωνσταντινούπολης το 2016, οι ΠΤΑ συνεργάζονται στο ζήτημα της μετανάστευσης, συμμετέχοντας σε ομάδα εργασίας για τη μετανάστευση και την αναγκαστική εκτόπιση. Το 2017, η εν λόγω συνεργασία διευρύνθηκε ακόμα περισσότερο με κοινή πρόταση ΕΤΕπ/Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας, ως απάντηση σε προηγούμενο αίτημα της Ομάδας των Επτά (G7), για μια πλατφόρμα συνεργασίας στους τομείς της μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης.

Η ΕΤΕπ εξακολούθησε επίσης να ενισχύει τους δεσμούς της με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ) με βάση τα Μνημόνια Συνεννόησης που υπογράφηκαν με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNIDO), το Διεθνές ταμείο αγροτικής ανάπτυξης (IFAD) και τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (FAO). Η ΕΤΕπ και το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεννόησης τον Οκτώβριο 2016. Τα κεντρικά θέματα της εν λόγω εταιρικής σχέσης είναι η

αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η αντιμετώπιση κρίσεων και των καταστάσεων μετά την κρίση, η μεταναστευτική κρίση και η προώθηση των χωρίς αποκλεισμούς αγορών και της επιχειρηματικότητας, καθώς και η δημιουργία θέσεων εργασίας. Το 2017, η εταιρική σχέση ΕΤΕπ-UNDP, βασιζόμενη στη συνεργασία σε έργα στην Αρμενία, τη Γεωργία και την Ουκρανία, και ιδίως σε ένα πιλοτικό έργο που υλοποιήθηκε από το UNDP στο Ερεβάν, κατέστησε δυνατή την αξιοποίηση μιας νέας πηγής χρηματοδότησης για το κλίμα, του Πράσινου ταμείου για το κλίμα (GCF), με στόχο να υποστηριχθεί ο περιορισμός των κινδύνων και η ενίσχυση των επενδύσεων σε ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις κτιρίων στην Αρμενία.